



Olof Palme

Vår statsminister har tagit på sig filtofflor-na. Visionären från 60-talet finner det år 1976 säkrast att gå baklänges in i framtiden. Folkhemmet tas till heders, Gunnar Sträng blir dragplåster i valrörelsen, och Olof Palme filar energiskt på sina vassa kanter.

Det är en märklig omvandling vi bevittnar. Den radikale Olof Palme, framgångsrikt friande till de rödaste inom sitt eget parti, marscherande i demonstrationståg på Sergels torg, vorden statsminister 1969 bland bifallsropen från de "nya socialisterna". Olof Palme, han som kan allt. Han som skall göra't. Med Olof Palme får vi skåda det socialistiska lyckoriket!

Två förlustval senare drar Olof Palme på sig den grå kappan. Framåtsyftande förslag, lanserade under senare tid av SAP och LO, om löntagarfonder, socialisering av all mark, planhushållning m m förnekas av Olof Palme i riksdagens talarstol. Gösta Bohman, som har ofinheten att påminna om beslut och debatt vid den socialdemokratiska partikongressen i höstas, får höra att han bedriver konfrontationspolitik.

Olof Palme är en skicklig taktiker, och nog är det en helomvändning värdig en stor illusionist vi nu fått bevittna. Frågan är bara, vad kommer härnäst? Om Olof Palme lyckas klamra sig fast vid makten i höst, vart skall han sedan styra sin socialdemokratiska armé. Dess inneboende drivkraft är marschen mot socialismen. Om denna marsch äventyrar regeringsmakten, vilken väg skall Olof Palme då anvisa sin folkrörelse?

Under Per Albin Hanssons, Tage Erlanders och en stor del av Gunnar Strängs dagar var den stora hemligheten i den svenska

socialdemokratins permanenta framgång dess förmåga att hela tiden veta hur fort det gick att skynda mot socialismen. Kanske håller inte det receptet längre.

Det är en ny tid vi lever i. En ny verklighet har växt fram. En verklighet som vad beträffar Sverige i påtaglig utsträckning präglats av socialdemokratien. Det är mot sina egna misslyckanden, underlåtenhetssynder och felbedömningar socialdemokratien nu måste kämpa. Det räcker inte längre att hålla en opinion lugn, att stryka väljarna medhårs, när det är den egna politikens resultat man har att svara för.

Och inte nog med detta. Den nya tiden för med sig nya problem, nya strömningar, nya människor. Vi har fått uppleva den gröna vågen, nu växer sig den nya individualismen stark. Kan den gamla socialismen verkligen liva de unga sinnena? Kommer den att kännas förlösande och reell i en tid, när byråkratisering, centralisering, datorisering och kollektivisering är de nya hoten? När överheten är det nya socialdemokratiska makt-etablissemanget.

Vad önskar vi oss av framtiden? Ett mjukare, mera mänskligt samhälle. Ett samhälle som ger oss möjlighet att i arbete och på fritid få ge det bästa av oss själva. Ett samhälle som ger oss mera frihet. Frihet inte bara till självförverkligande utan frihet också att bry oss om, att söka gemenskapen och glädjas åt den, inte att påtvingas den.

Svarar den materiella socialismen mot dessa krav? Socialismen som omsatt i praktisk handling innebär växande byråkrati, ständigt nya regler och förordningar, blanketter och broschyrer och övervakande myndigheter, som med stränga sanktioner skall tillse att den enskilde inte på något sätt sviker sina förpliktelser mot staten.

Illusionsnumren, modell Olof Palme, lär inte i längden dölja den verklighet som ett fortsatt socialdemokratiskt styre innebär. De kommer inte heller att dölja bristen på en politik för en samhällsutveckling som människorna vill ha den. En framtid i frihet och välfärd.

Margaretha af Ugglas